

Wetgeving rond TussenSchoolse Opvang

Wetgeving rond TussenSchoolse Opvang

Inhoud

Wetgeving onder de WEC

Kern van de wetgeving rond TSO

Art. 45 WPO

Art. 9 Wet Medezeggenschap

Aangenomen Wetsvoorstel wijziging wetten ivm overblijf

Toelichting motie 15 (kwaliteitsregels)

Per 1 augustus 2006 is de wetgeving rond het overblijven of Tussenschoolse Opvang (TSO) verandert. Doel hiervan was een duidelijkere verdeling van de verantwoordelijkheden. Ofschoon de veranderingen gering waren is de belangrijkste consequentie dat besturen een bewuste visie omtrent TSO moeten ontwikkelen. Vanaf 2006 dienen besturen dan ook jaarlijks te bevestigen wat hun visie op TSO is. Dit biedt kansen om de organisatie van TSO (regelmatig) te herijken. Aanvankelijk was de wetgeving puur gericht op een duidelijkere verantwoordelijkheidsverdeling, zonder te bepalen hoe partijen deze verantwoordelijkheid moeten invullen. Uiteindelijk is echter alsnog een motie aangenomen en in artikel 45 van de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) opgenomen die toeziet op nadere kwaliteitsregels. Er is afgesproken dat in 2008 de wetgeving rond het overblijven wordt geëvalueerd.

Wetgeving rond overblijf en scholen onder de WEC

De wettelijke bepalingen gelden niet voor scholen die vallen onder de Wet op de expertisecentra (WEC). Op deze basisscholen is de middagpauze onderdeel van het schoolprogramma.

Scholen voor speciaal basisonderwijs vervullen een regionale functie en het is lastig overblijfmedewerkers op vrijwillige basis te vinden voor scholen voor speciaal basisonderwijs. Om die redenen is besloten dat een deel van de financiële middelen voor tussenschoolse opvang

ingezet wordt voor verbetering van het overblijven op de scholen voor speciaal basisonderwijs. Scholen voor speciaal basisonderwijs krijgen in het schooljaar 2006-2007 via een subsidieregeling extra middelen om één extra onderwijsassistent per school gedurende vier dagen per week, één uur per dag, in te zetten. Vanaf het schooljaar 2007-2008 krijgen de scholen voor speciaal basisonderwijs financiële middelen voor het inzetten van twee extra onderwijsassistenten per school gedurende vier dagen per week voor één uur per dag. Omdat de middelen bedoeld zijn ter dekking van personele kosten (Fte's) wordt dit budget toegevoegd aan het budget voor personeels- en arbeidsmarktbeleid.

Naar begin

Kern van de wetgeving rond tussenschoolse opvang (TSO)

De nieuwe verantwoordelijkheidsverdeling sinds 2006 rond de TSO kenmerkt zich op drie aspecten: Ten eerste ligt de algemene (eind)verantwoordelijkheid nu volledig bij het bevoegd gezag, inclusief een zorgplicht voor de afsluiting van een WA-verzekering voor overblijfkrachten en een aantal *minimale kwaliteitseisen*.

Ten tweede wordt in de Wet Medezeggenschap Onderwijs een *instemmingsverplichting* van het oudergedeelte opgenomen voor de organisatie van de TSO.

Ten derde wordt in de WPO TSO toegevoegd als *onderwerp in de schoolgids*, waarbij duidelijk moet worden gemaakt hoe men de minimale kwaliteitseisen hanteert en interpreteert.

Daarbij is het belangrijk om te bepalen voor uzelf hoe ruim er op bestuursniveau afspraken gemaakt dienen te worden bij besturen met meerdere scholen. Conform de wet zijn de minimale randvoorwaarden:

- instemming van de oudergeleding met de wijze waarop de tussenschoolse opvang wordt georganiseerd;
- het hanteren van een overblijfaanpak
- het overleg voeren over de overblijfaanpak met de overblijfm medewerkers
- het bieden van een veilige en kindvriendelijke omgeving
- te zorgen dat per 1 augustus 2011 minimaal de helft van de overblijfkkrachten een scholing heeft gevolgd op het gebied van het overblijven
- erop toezien dat voor de medewerkers in de TSO een WA-verzekering is afgesloten en
- informatie over de TSO opnemen in de schoolgids.

Het is aan te bevelen een toezichthouder namens het bestuur aan te wijzen die toeziet op nakoming van de gemaakte afspraken.

[Naar begin](#)

Artikel 45 van de Wet op het primair onderwijs (WPO)

1. De eerste volzin wordt vervangen door: Het bevoegd gezag draagt zorg voor een voorziening voor leerlingen om de middagpauze onder toezicht door te brengen, indien ouders hierom verzoeken. Ingeval de voorziening, bedoeld in de eerste volzin, tot stand komt, draagt het bevoegd gezag er zorg voor dat:

- a. er een overblijfaanpak tot stand komt,
- b. overleg over de overblijfaanpak tot stand komt met degenen die met het toezicht op de leerlingen worden belast, en met de ouders,
- c. het overblijven plaats vindt in een veilige en kindvriendelijke ruimte, en
- d. met ingang van 1 augustus 2011 ten minste de helft van degenen die met het toezicht op de leerlingen worden belast, een scholing heeft gevolgd op het gebied van het overblijven.

2. De derde volzin vervalt.

3. De vierde volzin wordt vervangen door: Indien de leerlingen van de voorziening, bedoeld in de eerste volzin, gebruik maken, draagt het bevoegd gezag er zorg voor dat degene, die met het toezicht op de leerlingen wordt belast, voor wettelijke aansprakelijkheid verzekerd is.

Aanvankelijk was de laatste wijziging van 1 augustus 2006 beperkter van opzet. De communicatie hierover van najaar 2005 is daarop gebaseerd. Mede vanwege de samenloop met de motie Van Aartsen/Bos zijn hier later meer kwaliteitseisen in verwerkt. Deze nadere bepalingen zullen dus eigenlijk vooral vanaf schooljaar 2007-2008 kunnen gelden.

Toelichting artikel 45 per lid

Ad 1: Door de eerste volzin aan te passen is verduidelijkt dat - indien de ouders daar om verzoeken - het bevoegd gezag de organisatie van een overblijfvoorziening op zich moet nemen. De ouders dienen in te stemmen met de wijze waarop hieraan uitvoering wordt gegeven en nemen de kosten voor de overblijfvoorziening op zich. Het overblijven kan - afhankelijk van de tussen het bevoegd gezag en de oudergeleding van de medezeggenschapsraad gemaakte afspraken - op het schoolterrein of elders, zoals bijvoorbeeld op een andere school of bij een kinderopvangorganisatie, plaatsvinden, zoals blijkt uit de zinsnede "zorgdragen voor". Zoals elders in dit artikel aangegeven toetst de Inspectie de overblijfvoorziening niet aan de hand van kwaliteitscriteria. De kwaliteit van de overblijfvoorziening wordt bepaald door de afspraken die hierover tussen het bevoegd gezag en de oudergeleding van de medezeggenschapsraad zijn gemaakt. De inspectie toetst of de overblijfvoorziening in overeenstemming is met de hierover gemaakte afspraken tussen het bevoegd gezag en de oudergeleding van de medezeggenschapsraad.

Ad 1 a: Het begrip overblijfaanpak is voor meerdere uitleg vatbaar. Het is daarom raadzaam de gekozen uitwerking op school goed te motiveren.

Ad 1 b: Overleg over de overblijfaanpak. Dit artikel ziet er met name op toe dat een bevoegd gezag de overblijfkrachten niet passeert wanneer zij de aanpak van het overblijven wijzigt maar hen daarbij betreft. Hoe men dat doet is niet voorgeschreven.

Ad 1 c: Wat een veilige en kindvriendelijke ruimte is, is voor meerdere uitleg vatbaar. Het belangrijkste hiervan is dus opnieuw dat het bestuur gevraagd wordt om een visie, in dit geval op de kindvriendelijkheid en veiligheid van een ruimte. Met name waar TSO een ondergeschoven kindje is kan dit dus een kapstok zijn om de ruimtetoedeling voor TSO te verbeteren.

Bijzonder aandachtspunt bij dit onderwerp betreft het spanningsveld tussen beide aspecten. Kindvriendelijkheid kan namelijk een spanning opleveren met veiligheid. Zo vinden kinderen het vaak prettig om zich makkelijk even te kunnen terugtrekken maar is het vanuit veiligheidsoogpunt handiger als je continu 100% toezicht kunt houden over de ruimte waar de kinderen zich bevinden.

Ad 1 d: In dit artikel kan moeilijk gelezen worden dat het hier gaat om scholing specifiek gericht op het werken als overblijfkracht. Onder scholing kan dus iedere opleiding of cursus verstaan worden waarbij de pedagogische vaardigheden en inzichten van mensen worden aangesproken en verbeterd. Voor wat betreft de specifieke lezing van de verplichting geldt dat ook de overblijfcoördinator geldt als een persoon die belast is met het toezicht op de opvang.

Ad 3: Zorg voor afsluiting verzekering voor wettelijke aansprakelijkheid van overblijfkrachten. Deze bepaling verplicht het bevoegd gezag om voor deze afsluiting zorg te dragen. Dat houdt niet in dat deze verzekering per definitie door het schoolbestuur zelf zal moeten worden afgesloten.

Naar begin

Artikel 9 van de Wet medezeggenschap onderwijs (WMO)

In artikel 9 van de Wet medezeggenschap onderwijs 1992 vervalt aan het slot van onderdeel f het woordje «en», wordt aan het slot de punt vervangen door «; en», en wordt een nieuw onderdeel toegevoegd, luidend:

h. vaststelling of wijziging van de wijze waarop de overblijfvoorziening, bedoeld in artikel 45 van de Wet op het primair onderwijs, wordt georganiseerd.

Toelichting artikel 9

Ouders hebben, via de oudergeleding van de medezeggenschapsraad, instemmingsrecht over de wijze waarop de overblijf geregeld wordt. De wet gaat er namelijk vanuit dat de tussenschoolse

opvang een zaak is van scholen én ouders. De ouders betalen voor de voorziening en moeten dus ook kunnen instemmen met de wijze waarop de overblijf georganiseerd wordt. Er wordt echter niet letterlijk aangegeven wat met de ouders precies moet worden afgesproken, omdat wordt gezegd zoals "bedoeld in artikel 45". Deze terughoudendheid van de wetgever is ook terug te vinden in een bepaald onderdeel van artikel 45, namelijk lid 1a, waarin het schoolbestuur wordt opgedragen om een overblijfaanpak tot stand te brengen, nadat gebleken is dat er behoefte is aan een overblijfvoorziening. Het wordt vervolgens aan school en ouders overgelaten wat men onder deze aanpak precies wil verstaan als het om de concrete afspraken gaat. De Minister geeft aan: "Onder organiseren wordt ook het (laten) uitvoeren en (laten) aanbieden en het inhoudelijk (laten) vormgeven van de opvang verstaan. De verantwoordelijkheid voor het organiseren van de overblijfvoorziening betreft al deze aspecten" (in haar antwoord dd 9 maart 2006 op kamervragen).

[Naar begin](#)

Artikel 13 van de Wet op het primair onderwijs (WPO)

Dit artikel regelt de onderwerpen die in de schoolgids benoemd moeten worden.

In artikel 13, eerste lid, wordt de punt aan het slot vervangen door een komma, en wordt een nieuw onderdeel toegevoegd, luidend:

j. de wijze waarop de overblijfmogelijkheid, bedoeld in artikel 45, wordt georganiseerd.

Toelichting artikel 13 WPO

Door de overblijfmogelijkheid op te nemen als onderdeel in de schoolgids wordt voor ouders zichtbaar hoe de overblijf geregeld wordt en worden besturen gestimuleerd om de informatie up to date te houden en jaarlijks de overblijf te evalueren.

[Naar begin](#)

Consequenties van wetgeving, nieuwe wetgeving als kapstok voor herijking

Formeel zijn sinds 1 augustus 2006 de schoolbesturen verantwoordelijk voor het overblijven. Zij moeten er dus voor zorgen dat dit goed geregeld is. De overblijfvoorzieningen verschillen uiteraard per school. Het voornaamste verschil is dat de verantwoordelijkheidsverdeling duidelijker is vastgelegd en dat bij de invulling van deze verantwoordelijkheid aandacht moet zijn voor de kindvriendelijkheid en veiligheid van de ruimte.

Door deze wetgeving is de tussenschoolse opvang sinds 2006 een vast onderdeel van de schoolorganisatie. Iedereen die erbij betrokken is kan wensen of klachten kenbaar maken via dezelfde kanalen die voor het onderwijsprogramma gelden. De wetgeving lost zeker niet alle problemen rond de overblijf op, maar zet scholen ertoe aan nog eens te kijken naar hoe de zaken tijdens de middagpauze geregeld zijn. Dat zal in veel gevallen leiden tot een kwaliteitsverbetering.

[Naar begin](#)

Wijziging van wetgeving ivm de overblijf

30 406 Wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet medezeggenschap onderwijs 1992 in verband met overblijven in het basisonderwijs

A GEWIJZIGD VOORSTEL VAN WET

25 april 2006

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van

Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben dat de verantwoordelijkheid voor het overblijven in het basisonderwijs bij de bevoegde gezagsorganen behoort te liggen en dat de wijze waarop de overblijfmogelijkheid wordt geregeld onder de instemmingsbevoegdheid van de oudergeleding in de medezeggenschapsraad dient te worden gebracht; dat daartoe de Wet op het primair onderwijs en de Wet medezeggenschap onderwijs 1992 dienen te worden gewijzigd;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

In de Wet op het primair onderwijs worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

In artikel 13, eerste lid, wordt de punt aan het slot vervangen door een komma, en wordt een nieuw onderdeel toegevoegd, luidend:

j. de wijze waarop de overblijfmogelijkheid, bedoeld in artikel 45, wordt georganiseerd.

B

Artikel 45 wordt gewijzigd als volgt:

1. De eerste volzin wordt vervangen door: Het bevoegd gezag draagt zorg voor een voorziening voor leerlingen om de middagpauze onder toezicht door te brengen, indien ouders hierom verzoeken. Ingeval de voorziening, bedoeld in de eerste volzin, tot stand komt, draagt het bevoegd gezag er zorg voor dat:

a. er een overblijfaanpak tot stand komt,

b. overleg over de overblijfaanpak tot stand komt met degenen die met het toezicht op de leerlingen worden belast, en met de ouders,

c. het overblijven plaats vindt in een veilige en kindvriendelijke ruimte, en

d. met ingang van 1 augustus 2011 ten minste de helft van degenen die met het toezicht op de leerlingen worden belast, een scholing heeft gevolgd op het gebied van het overblijven.

2. De derde volzin vervalt.

3. De vierde volzin wordt vervangen door: Indien de leerlingen van de voorziening, bedoeld in de eerste volzin, gebruik maken, draagt het bevoegd gezag er zorg voor dat degene, die met het toezicht op de leerlingen wordt belast, voor wettelijke aansprakelijkheid verzekerd is.

ARTIKEL II

In artikel 9 van de Wet medezeggenschap onderwijs 1992 vervalt aan het slot van onderdeel f «en», wordt aan het slot de punt vervangen door «; en», en wordt een nieuw onderdeel toegevoegd,

luidend:

h. vaststelling of wijziging van de wijze waarop de overblijfvoorziening, bedoeld in artikel 45 van de Wet op het primair onderwijs, wordt georganiseerd.

ARTIKEL III

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Eerste Kamer, vergaderjaar 2005-2006, 30 406, A

[Naar begin](#)

Toelichting bij kwaliteitsregels, motie 15

Vergaderjaar 2005-2006

30 406 Wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet medezeggenschap onderwijs 1992 in verband met overblijven in het basisonderwijs

Nr. 15 GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN HET LID HAMER C.S. TER

VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 14

Ontvangen 18 april 2006

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

In artikel I, onderdeel B, wordt aan punt 1 toegevoegd: Ingeval de voorziening, bedoeld in de eerste volzin, tot stand komt, draagt het bevoegd gezag er zorg voor dat:

- a. er een overblijfaanpak tot stand komt,
- b. overleg over de overblijfaanpak tot stand komt met degenen die met het toezicht op de leerlingen worden belast, en met de ouders,
- c. het overblijven plaats vindt in een veilige en kindvriendelijke ruimte, en
- d. met ingang van 1 augustus 2011 ten minste de helft van degenen die met het toezicht op de leerlingen worden belast, een scholing hebben gevolgd op het gebied van het overblijven.

Toelichting van de opstellers van de motie

Naast de afspraken die worden gemaakt in het kader van de medezeggenschap worden bij wet een beperkt aantal regels vastgesteld. Met deze regels wordt een basis aan kwaliteit vastgelegd; deze hebben betrekking hebben op de totstandkoming van de overblijfaanpak (bijvoorbeeld hoe wordt er met de kinderen omgegaan) en de communicatie met leidsters en ouders daarover. Ten aanzien van

de ruimte mogen normale eisen worden gesteld, zodat kinderen een veilige plek hebben om hun boterham op te eten en daarna binnen of buiten de school even te kunnen spelen, zoals een klaslokaal of anderszins.

Aan de opleidingseisen van het team van overblijfkraften menen de indieners dat het van belang is om aan de samenstelling van het team eisen te stellen met betrekking tot de verhouding van het aantal geschoolde en niet-geschoolde krachten. De indieners hebben daarbij voor ogen dat tenminste de helft van het team van overblijfkraften beschikken over een scholing op bijvoorbeeld SPW-3 niveau dan wel de 1-jarige opleiding leidster tussenschoolse opvang, **dan wel andere mogelijkheden die aan de Subsidieregeling scholing overblijfmedewerkers PO zijn gekoppeld.** Ook bestaande deskundigheid van overblijfmedewerkers zoals sociaal cultuur of pedagogische medewerker vallen ook onder het gewenste niveau. Voor het opleidingsniveau van het team wordt een overgangperiode van 5 jaar voorgesteld.

's-Gravenhage 2006 Tweede Kamer, vergaderjaar 2005-2006, 30 406, nr. 15

[Naar begin](#)